

ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów T. z. w Poznaniu.

Redakcja i Administracja:
Rzeczpospolita 1, II — telefon 25-95.

Redaktor przyjmuje w dni powszednie
od godz. 11—1; Administracja od 9—3.

Poznań, dnia 15 listopada 1928.

Prenumerata wynosi: w kraju z prze-
syłką rocznie 20 zł, półrocznie 10 zł,
kwartalnie 5 zł, zagranicą z przesyłką
rocznie 24 zł, półrocznie 12 zł, kwar-
talnie 6 zł. Numer pojedynczy 1 zł.

NR. 22

Wydawca: *Związek Fabrykantów T. z. w Poznaniu.*

ROK 7

Rabaty najwyższe

Ceny koncernowe

Kredyty dogodne

WĘGIEL - KOKS HUTNICZY - BRYKIETY

tylko z kopalń głębokich krajowych i zagranicznych

Zachodnio-Polski Syndykat Węglowy T. z o. p.

Telefon 23-77, 37-77

Poznań, Plac Wolności 10.

Adres telegr.: „Zapol“

Własny gmach handlowy

Własne składnice kolejowe Poznań, ul. Przemysłowa II. brama.

„AKWAWIT“ SP. AKC.

Rektyfikacja Okowity i Fabryka Chemiczna

4 Rektyfikacje spirytusu

2 Fabryki płatków ziemniaczanych

4 Składnice spirytusu

Fabryka płatków mielonych

Fabryka wódek i likierów

Najprzedniejsze wódki stołowe — Nalewki owo-
cove i likiery

Specjalność:

Żytniak Wielkopolski — Boonekamp — Cherry
Brandy — Curaçao Blanc — Curaçao Orange —
Orange — Kryształ Wiśniowy — Peppermint

Fabryka chemiczna

Eter siarkowy — Eter octowy — Eter mrówkowy
Lakiery (werniksy) — Collodium do celów prze-
mysłowych, leczniczych, fotografii, grafiki etc. —
Alkohol amyłowy — Alkohol izobutyłowy — Octan
amyłowy — Rozpuszczalniki — Ług sodowy 38-40 Bè
Kwas solny wolny od arsenu i kwasu siarkowego
Chloroform — Jedno-chlorobenzol — Para-dwu-
chlorobenzol

Zarząd Centralny:

POZNAŃ, ul. Cieszkowskiego 5. Adres telegr. „Akwawit-Poznań“

Składnica Górnośląska w Lublincu

Generalny Reprezentant:

H. Zalewski, Warszawa Świętokrzyska 16 m. 7.

Walka z plagą weksli długoterminowych.

Nawiązując do dawniejszych sprawozdań, dotyczących propagandy, czynionej dla idei związania banków celem popierania konwencji w poszczególnych gałęziach przemysłu co do warunków sprzedaży, a w szczególności co do stopniowego skracania terminów weksli, Doradczy Komitet Bankowy przy Ministerstwie Skarbu powziął następujące uchwały:

a) Dającą się zauważyć tendencję wzrastania terminów wekslowych w obrocie handlowym należy uważać za szkodliwą z gospodarczego punktu widzenia, zwłaszcza, jeżeli w poszczególnych gałęziach przemysłu obrót towaru trwa krócej, niż stosowane terminy wekslowe. Finansowana tą drogą konsumpcja wzrasta nadmiernie i wywołuje sztuczne rozszerzanie się produkcji. W niedalekiej jednak przyszłości konsumpcja będzie musiała spaść do poprzedniego normalnego poziomu a nawet nieco się obniżyć z powodu ponoszonych obecnie przez konsumenta niejednokrotnie wprost lichwiarskich kosztów jej finansowania. To przyszłe, niedające się uniknąć obniżenie konsumpcji odbije się w sposób dotkliwy na wielu gałęziach przemysłu, a nawet może wywołać ogólne przesilenie.

b) W celu przeciwdziałania dalszemu wzrastaniu terminów wekslowych, niezależnie od środków, jakie mogą być zastosowane na innych polach, należałoby zawrzeć między bankami państwowymi i prywatnymi odpowiednią umowę, która by ustalała zasadnicze terminy dla weksli przyjmowanych do dyskonta. **Terminy te (czas od daty wystawienia weksła do daty jego płatności) winne być ustalone odrębnie dla każdej gałęzi przemysłu, po gruntownem przestudjowaniu realnych warunków produkcji i obrotu handlowego jej wytworów.**

Organizacja eksportowa hut żelaznych.

Zrzeszenie wszystkich hut żelaznych dla wspólnego eksportu we wszystkich kierunkach już było gotowe, ale w ostatniej chwili wyłoniły się znowu pewne indywidualistyczne trudności — tak, że ostateczny układ nie jest jeszcze podpisany. Jest jednak nadzieja, że w niedługim czasie dojdzie do podpisania tego układu.

Nowe przepisy przewozowe na kolejach polskich

Z dniem 1 listopada r.b. weszły w życie nowe przepisy przewozowe na kolejach polskich, nazwane obecnie regulaminem przewozów i wydane jako część I Taryfy osobowej i towarowej. Projekt tych przepisów był rozważany przez Państwową Radę Kolejową, nie wszystkie jednak wnioski Rady zostały przez Ministerstwo Komunikacji uwzględnione; zresztą zbyt krótki termin, wyznaczony przez Ministerstwo na zaopiniowanie przez Radę projektu przepisów, uniemożliwił dokładne i szczegółowe jego zbadanie.

Przypuszczać zatem należy, że przy stosowaniu nowych przepisów w praktyce mogą się ujawnić pewne braki i niedogodności dla klientów kolei.

Wobec tego uprzejmie prosimy o podawanie do naszej wiadomości wszelkich spostrzeżeń mogących przyczynić się do wyświetlenia ujemnych stron nowych przepisów. Spostrzeżenie te zużytkujemy jako materiał do wystąpienia w swoim czasie z wnioskami o rewizję i zmianę ośnośnych postanowień i przepisów.

Ostrzeżenie.

Firmy polskie, które będą zamierzały wejść w stosunki z amerykańską firmą Feliks Breyer (506. E. 55. U. Street, New York) zechcą poprzednio poinformować się w P. I. Eksportowym co do jej kwalifikacji.

Izba handlowa polsko-rumuńska.

Zamierzonym jest utworzenie w Warszawie Izby Handlowej Polsko-Rumuńskiej. Wskazaniem jest, by firmy i osoby z pośród sfer gospodarczych, które

pragnęłyby wziąć udział w tworzeniu tej instytucji, weszły w kontakt bezpośredni z Komitetem organizacyjnym Izby (Warszawa, Hoża 74).

Umowa handlowa z Bułgarią.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu zamierza w najbliższej przyszłości podjąć pracę mającą na celu przygotowanie materiałów i wniosków do ewentl. rewizji umowy handlowej z Bułgarią. W związku z tem Ministerstwo prosi o rychłe nadesłanie postulatów w zakresie stosunków handlowych między Polską i Bułgarią. Jeśli chodzi o zniżki celne, to Ministerstwo prosi o konkretne określenie ich wysokości, oparte kalkulacją obciążenia ad valorem. Określenie takie jak „najdalej idące zniżki“ itp. nie przedstawiają dla Ministerstwa wartości, bo każde nasze żądanie musi być poparte wobec strony drugiej rzeczowymi motywami, uzasadniającymi tę, lub ową zniżkę.

Wnioski należy kierować do Departamentu Handlowego Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

W sprawie książeczek obrachunkowych.

Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej komunikuje, że niebawem zostaną ogłoszone w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej dwa rozporządzenia wykonawcze, regulujące kwestję książeczek obrachunkowych, z których jedno dotyczy treści książeczek, drugie zaś zezwolenia na nieprowadzenie części rozrachunkowej w książeczkach obrachunkowych. Obowiązek wydawania robotnikom książeczek obrachunkowych wynika z rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16. 3. 1928 r. o umowie o pracę robotników (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 324), wobec czego Minister Pracy i Opieki Społecznej nie jest władny zwalniać od obowiązku wydawania książeczek, zawierających w myśl przepisów art. 26 ust. 1, dane dotyczące warunków umowy o pracę i wyciąg z przepisów prawnych, określających prawa i obowiązki stron i z regulaminu pracy względnie obwieszczenia wewnętrznego. Co się tyczy zezwolenia na niewpisywanie do książeczek rozrachunkowych z robotnikami, to kwestja ta stanie się aktualną po wejściu w życie drugiego z wymienionych wyżej rozporządzeń wykonawczych, które przewiduje warunki i tryb udzielania takich zezwoleń.

Przepisy celne.

Ministerstwo Skarbu wydało w sprawach celnych następujące dwa okólniki:

1) „Na skutek zapytania jednej z Dyrekcyj Cel, Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, że postanowienia w sprawie dodatkowego uznawania świadectw pochodzenia, złożonych po zgłoszeniu towaru do odprawy celnej, mają zastosowanie również i do przesyłek pocztowych, o ile przesyłki te nie wyszły jeszcze z pod kontroli urzędowej władz celnych, wzgl. pocztowych, t. j. nie zostały jeszcze doręczone adresatowi“.

2) „Wobec powstałych wątpliwości Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, że za wagę netto, podawaną w zaświadczeniach na prawo przywozu towarów zakazanych, uważać należy wagę, służącą za podstawę do wymierzania cła zależnie od wymagań taryfy celnej.“

Analizy Technologiczne.

Eksporterzy polscy spotykają się nierzadko z wymaganiem importera zagranicznego, aby do katalogów i opisów oferowanego towaru była dołączona analiza technologiczna, stwierdzająca naukowo jakość towaru, wykonana przez autoryzowaną w tym względzie przez państwo instytucję. Ze względu na brak tego rodzaju instytucji analizy wyrobów gotowych, Państwowy Instytut Eksportowy wszczął ośnośne kroki, celem uzupełnienia powyższej luki w organizacji handlowej.

Prolongowanie pozwoleń przywozu.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu podaje do wiadomości zainteresowanym, że dotychczasowo

wy sposób prolongowania pozwoleń przywozu uległ zmianie.

Uwzględniane będą tylko podania o prolongatę złożone najpóźniej w ciągu 14 dni po wyekspirowaniu ważności pozwolenia na normalną opłatą manipulacyjną. Podania o prolongatę złożone w późniejszym terminie nie będą uwzględniane, lecz traktowane jako nowe podania.

Pozwolenie przywozu może być prolongowane tylko jeden raz na przeciąg dalszych 3-ch miesięcy.

Jednocześnie wyjaśnia Izba Przemysłowo-Handlowa, że za wagę netto podawaną w zaświadczeniach na prawo przywozu towarów zakazanych, uważać należy wagę, służącą za podstawę do wymierzenia cła zależnie od wymagań taryfy celnej.

Przygotowania do nowej taryfy celnej.

Prace powołanych do przygotowania nowej taryfy celnej komisji fachowych muszą być ukończone do końca bieżącego roku. Wszystkie te komisje, ich podkomisje i sekcje, pracują obecnie gorączkowo nad przygotowaniem projektów nowych stawek celnych. Wszelako układ stosunków nie pozwala przewidzieć czasu, w którym projekt nowej taryfy celnej będzie ustalony w łonie Rządu i będzie wniesiony do ciał ustawodawczych, a tem mniej kiedy przez ciała ustawodawcze będzie załatwiony. Należy raczej przypuszczać, że potrwa to jeszcze bardzo długo.

W sprawie nabywania i legalizowania odmierzaczy benzynowych.

Francja wprowadziła obecnie w granicach swego kraju bardzo ostre przepisy o warunkach legalizowania odmierzaczy do benzyny, i żąda kategorycznego zastosowania tych przepisów do obecnie funkcjonujących tam odmierzaczy. — Ponieważ dostosowanie tych odmierzaczy do nowych przepisów jest prawie że niewykonalnem, posiadacze tych odmierzaczy starają się zbyć je za bezcen na terenie Polski. Między innemi nadeszła też oferta na kilka tysięcy takich przyrządów do jednej z firm polskich.

Wobec tego, ażeby uniknąć zalania rynku polskiego temi przyrządami, które przez polskie Urzędy Miar nie będą mogły być zalegalizowane, — a zatem od razu stanowić będą bezwartościowy druzg, nie nadający się do używania w obrocie publicznym, należy przy zakupie stosować najdalej idące środki ostrożności.

Poniżej podajemy wykaz przedstawicieli zagranicznych wytwórni odmierzaczy benzyny typów dopuszczonych do legalizacji na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

1. Firma A.-B. Mackmeter w Sztokholmie, przedst. Tow. Autolloyd w Warszawie, Nowy Świat 24,
2. Societo Anonyme pour tous appareillages mecaniques (Satam) w Levallois-Perret, przedst. D. H. Antoni Bernard w Warszawie, Aleje Jerozolimskie 25.
3. J. Courtioux w Paryżu, przedst. Górnośląskie Tow. Przem. Warszawa, ul. Sewerynow 3,
4. firma S. F. Bowser & Co. w Londynie, przedst. Tow. Przem. Handl. „Zawbor“ w Warszawie, ul. Czackiego 3/5.

Pozwolenia przywozu na skóry surowe.

Wobec nasuwających się często wątpliwości w Urzędach Celnych przy przywozie skór surowych Związek Fabrykantów w Poznaniu wyjaśnia, że według postanowień art. 11 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych z dnia 22. VIII. 1927 r. (Dz. U. R. P. nr. 77 poz. 673 z 1927 r.) sprowadzenie skór surowych z zagranicy wymaga w każdym poszczególnym wypadku uprzedniego zezwolenia Ministerstwa Rolnictwa.

Dotyczy nowych przepisów kolejowych.

Z dniem 1 listopada b. r. weszły w życie niżej wymienione podręczniki taryfowe a mianowicie:

Taryfa Osobowa i Bagażowa Kolei Żelaznych na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej i Wolnego Miasta Gdańska Część I, zawierająca regulamin przewozu osób, bagażu i przesyłek ekspresowych wraz z postanowieniami wykonawczymi. Taryfa Osobowa i Bagażowa Polskich Kolei Państwowych na obszarach Rzeczypospolitej Polskiej i Wolnego Miasta Gdańska Część II, zawierająca postanowienia taryfowe i opłaty za przewóz osób, bagażu, przesyłek ekspresowych i czasopism.

Taryfa Towarowa Kolei Żelaznych na obszarach Rzeczypospolitej Polskiej i Wolnego Miasta Gdańska Część I, zawierająca regulamin przewozu przesyłek towarowych, wraz z postanowieniami wykonawczymi.

Dodatek IV, do Taryfy Towarowej Polskich Kolei Normalnotorowych części II—V, zawierającej postanowienia taryfowe, wykaz opłat dodatkowych, nomenklaturę i klasyfikację towarów, tabele opłat przewozowych i taryfy wyjątkowe. Wszystkie taryfy (i dodatek) wyżej podane nabyć można w gmachu tutejszej Dyrekcji, Wały Zygmunta Starego 4 w godzinach od 9—12.

Księga Dziesięciolecia Skarbowości Polskiej.

Stowarzyszenie Urzędników Skarbowych na Wielkopolskę i Pomorze przystąpiło do wydania Księgi z okazji Dziesięciolecia Niepodległości Państwa. W księdze tej będą umieszczone wszelkie pouczenia i interpretacje dotyczące ustawodawstwa skarbowego.

Ze względu na pożyteczność tego wydawnictwa liczyć się należy z tem, że firmy przemysłowe zainteresują się nią i udzielą mu swego poparcia.

Cła oraz reglamentacje handlu zewnętrznego Zwrot cel przy wywozie wyrobów włókienniczych.

W dążeniu do umożliwienia w szerszym zakresie wywozu tkanin i wyrobów dzianych z jedwabiu sztucznego oraz półjedwabnych opracowano projekt rozporządzenia, wprowadzającego częściowe zmiany w dotychczas obowiązującym rozporządzeniu z dn. 4 kwietnia 1928 r. w brzmieniu, nadanem rozporządzeniem z dn. 6 sierpnia 1928 r. w sprawie zwrotu cel przy wywozie gotowych wyrobów włóknistych, przez rozszerzenie zakresu towarów, które mają korzystać ze zwrotu cła.

Opracowane obecnie rozporządzenie obejmuje następujące towary włókniste, oraz ustala następujące normy zwrotu cła za zużyte do wyrobu tych artykułów barwniki i chemikalia, a mianowicie:

	od 100 kg. eksport towaru
Tkaniny bawełniane białe wykończone	3,—
„ „ kolorowe	51,50
„ wełniane kolorowe	95,—
„ półwełniane kolorowe	69,30
„ z jedwabiu sztucznego kolorowe	51,50
„ półjedwabne kolorowe	51,50
Wyroby dziane bawełniane białe	3,—
„ „ bawełniane kolorowe	51,50
„ „ wełniane kolorowe	95,—
„ „ półwełniane kolorowe	69,30
„ „ z jedwabiu sztucznego kolorowe	51,50
„ „ półjedwabne kolorowe	51,50

Zwrot cel przy wywozie odlewów żeliwnych.

W związku z postanowieniami par. 5 rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 6 sierpnia 1928 r. w sprawie zwrotu cel przy wywozie odlewów żeliwnych (Dz. Ust. R. P. Nr. 76 poz. 683) opracowane zostały przepisy wykonawcze do powyższego rozporządzenia, które zostały ogłoszone w „Monitorze Polskim“ nr. 232 poz. 553, jako rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 10 października 1928 r.

Na podstawie powyższego rozporządzenia dopuszczone zostają do wywozu za zwrotem cel odlewy

żeliwne, wykonane w kraju, wymienione w poz. 150 punkty 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 oraz poz. 167 p. 36 taryfy celnej.

Do dokonania odprawy celnej przy wywozie wymienionych odlewów żeliwnych oraz do wystawiania i przyjmowania kwitów wywozowych zastosowane będą ogólne zasady, ustalone w §§ 2—10 przepisów wykonawczych Ministra Skarbu z dn. 30 lipca 1927 r. w sprawie zwrotu cel przy wywozie wytworów hutniczych walcowanych, oraz niektórych wyrobów metalowych (Monitor Polski Nr. 177 poz. 523).

Przerachowanie bilansów.

W sprawie przerachowania bilansów wyjaśniamy, po porozumieniu się z Ministerstwem Skarbu, że w myśl art. 1. rozp. z dnia 22. 3. 1928, obowiązek przerachowania bilansów na 1 lipca 1928 odnosi się także do wszystkich spółek prywatnych w rozumieniu Ustawy Handlowej, a więc także i Spółek z ograniczoną odpowiedzialnością i jawnych.

Natomiast inne przepisy danego rozporządzenia, dotyczące spółek akcyjnych i akcyjno-komandytowych, zgodnie z wyrażoną opinią radcy Salacińskiego w Ministerstwie Skarbu Departament Pieniężny,

nie przewidują obowiązku przedkładania przerahowanych bilansów Ministerstwu względnie władzom skarbowym.

Równocześnie donosimy, że w art. 8. rozporządzenia z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 38) jest powiedziane, iż przerahowanie bilansu winno być zatwierdzone przez władze przedsiębiorstwa (Walne Zgromadzenie) i zarejestrowane w Sądzie do dnia 31. grudnia. Zmiana terminu nie była tem samem celowa, gdyż w rozporządzeniu jest termin 31. 7. przewidziany. Dzień 1-go lipca 1928 r. rozumie się jako termin przerahowania bilansów brutto w złotych.

Deklaracje celne przy eksporcie do Węgier.

Władze celne węgierskie zwracają wielką uwagę na dołączenie do wtórników kolejowych deklaracji celnych, co znacznie przyspiesza cienie towarów.

Odpowiednie zarządzenie brzmi:

Par. 39 Deklarowanie.

Przy towarach importowanych do Węgier lub przesyłanych tranzytem nadawca winien dołączyć do listu przewozowego deklarację (oświadczenie), która służy przy załatwianiu formalności celnych.

Wyroby firm krajowych, godnych polecenia:

Ceny ogłoszeń w dziale niniejszym wynoszą 25,— zł za 1 wiersz na rok 1928.

Armatura Władysław Jezierski, w Poznaniu, ul. Słowackiego 38. Przedstawiciel „SAM“ Sp. Akc. Münstermann w Katowicach.	Fabryka Farb Wielkopolska Fabryka Farb w Poznaniu, plac Wolności 17.	Mydło szare (miękkie) Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK“, Sp. Akc. Poznań, Al. Marcinkowskiego 5.	Sukna Poznańska Fabryka Sukna w Poznaniu, Naramowice.
Barwniki nietrujące Domagalski i Ska., Poznań, św. Marcin 34 i Garncarska 8.	Fabryka krawatów, szelek, rękawiczek i chusteczek Hałas i Kajetaniak w Poznaniu, ulica Wielka 10.	Oleje eterycz. i esencje Domagalski i Ska. w Poznaniu, św. Marcin 34	Siatki żarowe Żar Tow. Akc. w Nowym Tomysłu.
Bielizna Jan Ebertowski w Poznaniu, ul. Wroniecka 6/8 tel. 2160-2825. W. Rakowski w Poznaniu, ulica Poczтова 1.	Gazety Kurjer Poznański, św. Marcin 70. Oredownik Wielkopolski, ulica św. Marcin 70.	Opakowania i kartonaże F. K. Ziółkowski i Ska, Poznań, Górna Wilda 122.	Sztuczny nawóz Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK“, Sp. Akc. Poznań, Al. Marcinkowskiego 5
Chemikalja Wszelkie dla aptek, drogerji i fabryk dostarcza firma R. Barci-kowski S. A. Poznań.	Getry (kamasze filcowe) Poznańska Fabryka Getrów Właśc. Stefan Kałamajski, Poznań, Plac Wolności 6, Telefon nr. 2135—3300.	Perfumy J. i St. Stempniewicz w Poznaniu, ul. Głogowska 55.	Tokarki precyzyjne szybkotnące 180/280 × 1000, 1500 i 2000 mm. Tow. Akc. „Wiepofana“ Poznań, Dąbrowskiego 81.
Czekolada Goplana Tow. Akc. w Poznaniu, ul. św. Wawrzyńca 28.	Instalacje W. i St. Hedinger w Poznaniu, ul. św. Marcin 26.	Piwo Browar Huggera w Poznaniu, ulica Półwiejska 25.	Transport towarów C. Hartwig, Sp. Akc. w Poznaniu, ul. Towarowa 20.
Dezynfekcyjne środki, lyzol, kreolina Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK“, Sp. Akc. Poznań, Al. Marcinkowskiego 5.	Konfekcja męska Lewandowski i Ska w Poznaniu ul. Wielka 11. F. Lisiecki, Poznań, Stary Rynek 10.	Rowery, części rowerowe „Inventia“ Spółka Akcyjna, Poznań	Wagony i Parowozy H. Cegielski Tow. Akc. w Poznaniu, Górna Wilda 142.
Dezynfekcyjne środki Wszelkie dla aptek, drogerji i fabryk dostarcza firma R. Barci-kowski S. A. Poznań.	Lakiery i pokosty Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK“, Sp. Akc. Poznań, Al. Marcinkowskiego 5.	Samochody Brzeskiauto Tow. Akc. w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 29.	Wódki „Akwawit“, Tow. Akc. w Poznaniu, ulica Cieszkowskiego 5.
Dębina stolarska, dębowe dykty B. Bystrzycki T. A. Orzechowo.	Litograficzne druki F. K. Ziółkowski i Ska w Poznaniu, Górna Wilda 122	Siatki druciane A. Zwierzchowski i Ska, Fabryka lin konopnych, stalowych oraz siatek i wyrobów druczanych w Poznaniu i Czerwonaku, biura ul. Podgórna 10a tel. 4007.	Zakłady Stolarskie Zjednoczone Zakłady Stolarskie, Witajewski i Wojciechowski w Poznaniu, ul. Wybickiego 13-14
Druki F. K. Ziółkowski i Ska w Poznaniu, Górna Wilda 122. Drukarnia Polska, T. A. w Poznaniu, ul. św. Marcin 70.	Maszyzny rolnicze H. Cegielski Tow. Akc. w Poznaniu, Górna Wilda 142. Centrala Plugów Parowych Poznań, ul. Piotra Wawrzyńskiego 28—30.	<div>Wielkopolska Fabryka Wyrobów Papierowych Kazimierz Świerkowski Centrala i zakłady fabr. Pleszew Wlkp. — Telefon 55 <div>Poznań Oddziały handlowe: W. Garbary 49 Tel. 30-64 Bydgoszcz ul. Jagiellońska 29 Tel. 14-89 Największa w kraju mechan. wytwórnia torebek i opakowań</div></div>	
Fabryka Czekolady, Konfektów, Cukierków i Drażetek Venetia Sp. Akc. Poznań, ul. Dąbrowskiego 97 — Telefon 69-65.	Mydła J. i St. Stempniewicz w Poznaniu, ul. Głogowska 55. Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK“, Sp. Akc., Poznań, Al. Marcinkowskiego 5.		

Jeśli nadawca takiej deklaracji nie dołączył, to winien to uczynić jako jego pełnomocnik ten eksporter, który pierwszy przedstawia towar do urzędu celnego.

Deklaracja powinna zawierać następujące dane: nadawca, odbiorca, nazwa kraju, w którym towar został wyprodukowany — nazwa kraju, z którego

towar został sprowadzony, ilość sztuk, paczek itp. rodzaj opakowania, ilość towaru, nazwa używana w handlu oraz wartość towaru.

W poszczególnych wypadkach Węgierskie Ministerstwo Skarbu może w drodze wyjątku zezwolić na niezłączenie tej deklaracji.

Na Ziemiach
Polski Zachodniej „**Życie Gospodarcze**” jest jedynem pismem broniącym skutecznie interesów przemysłu.

Przemysławka

woda kolońska oznanej doborowej
jakości oryginalne tylko firmy
Henryk Zak Poznań

BROWARY HUGGERA

Tow. Akc.

Poznań, ulica Półwiejska 25

Telefon 3037 i 3047.

Słodownie i fabryka lodu

polecają swoje wyborowe piwa:

KRYSTAŁ (jasne pilzneńskie)

PORTER

SPECJAŁ ciemne (monachijskie)

PERFUMY
WODY KOŁOŃSKIE
MYDŁA

**KALIA
JSTE**

PRZODUJĄ w POLSCE

J. & S. Stempniewicz
WARSZAWA POZNAŃ RADOM

MIAFLOR

Krem!! utrzymuje delikatną i piękną cerę
żądać tylko oryginalny wyrób firmy

Henryk
Zak
Poznań

Związkowa Centrala Maszyn

Sp. Akc.

Ul. Ratajczaka 16.

POZNAŃ.

Tel. 2280 i 2289.

Maszyny i narzędzia rolnicze
wszelkiego rodzaju
oraz części zapasowe.

Generalne reprezentacje:

H. Cegielski Sp. Akc.:

maszyny rolnicze,
garnitury parowe
do młócenia.

Aktiebolaget Baltic:

wirówki do mleka,
kompletne urzą-
dzenia mleczarni.

Massey - Harris Ltd.:

maszyny żniwne,
motory naftowe,
traktory rolnicze.

Likiery-Nowiewki-Wódki

Hartwig Kantorowicz

zał. 1823 r.

przewyższają dobrocią produkt zagraniczny

(Do nabycia wszędzie!)

LAKIERY

wszelkiego rodzaju, gotowe farby olejne, po-
kosty, mydła techniczne, rdzeniowe, rozmaite
mydła szare; do dezynfekcji: Sanizol i Kreolinę

poleca

w najlepszej jakości na dogodnych warunkach

Spółka Akcyjna „BLASK“

Poznań-Starołęka

Biura: Poznań, Aleje Marcinkowskiego nr. 5

F. K. ZIÓŁKOWSKI i Sp.

Sp. z o. o.

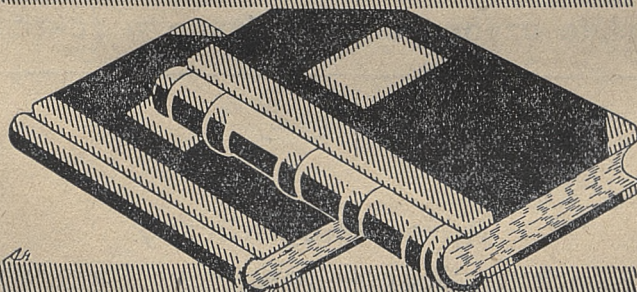
ZAKŁAD LITOGRAFICZNY
FABRYKA KARTONAŻY

POZNAŃ, GÓRNA WILDA 122 — TELEFON 29-28 — ROK ZAŁ. 1896

Znaczek fabryczny

KSIĘGI HANDLOWE

KRĘGLEWSKIEGO

Znaczek fabryczny

Bank Związku Spółek Zarobkowych

Spółka Akcyjna

**Instytucja centralna:
Poznań — Plac Wolności nr. 15.**

Oddziały w kraju:

**Warszawa, ulica Jasna nr. 8,
Lwów, Kopernika 4,
Kraków, Rynek Główny nr. 19,
Wilno, ulica Mickiewicza nr. 1.
Bydgoszcz, Plac Teatralny nr. 4,
Toruń, ulica Szeroka nr. 14,
Grudziądz, ul. Józ. Wybickiego 11/13,
Łódź, ulica Sienkiewicza nr. 24,**

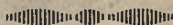
**Lublin, Krakowskie Przedmieście nr. 45,
Radom, Plac 3 Maja,
Kielce, ulica Sienkiewicza nr. 54,
Piotrków, Plac Kościuszki,
Sosnowiec, ulica 3 Maja nr. 9,
Katowice, ulica Warszawska nr. 7,
Bielsko, ulica Piłsudskiego 13.**

**Wolne Miasto Gdańsk:
Holzmarkt 18.**

Zagranicą:

**Paryż, — Banque de l'Union des Sociétés Cooperatives,
Succursale de Paris 82, rue Saint Lazare Paris (9-e)**

Załatwia wszelkie czynności wchodzące w zakres bankowości.

**Adres telegraficzny
w kraju i New-Yorku: „Zarobkowy“ w Paryżu: „Bezetesteb“.**